

Document	Archeologische Quickscan
Plangebied	Beldersweg 25, Andijk, gemeente Medemblik
Adviesnummer	20178
Opsteller(s)	A.S. de Groot (archeoloog) & C.M. Soonius (senior archeoloog)
Datum	20-08-2020

Advies	Indien sloop kassen met beleid wordt uitgevoerd: Voorgenomen ingrepen vrijgeven.
Vervolgtraject	Handhaven/overnemen dubbelbestemming(en) (zie 6. Advies).

Archeologische Quickscan

1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Medemblik (contactpersoon: dhr. G. Wouda) en Buro Reikwijdte (contactpersoon: dhr. B. Schuitemaker) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot een bestemmingsplanwijziging op locatie Beldersweg 25 in Andijk, gemeente Medemblik (afb. 1). Het staat in de planning om de bestaande glastuinbouwkas en opstal aan straatzijde op het perceel Beldersweg 25 te slopen en hiervoor in de plaats een nieuwe woning terug te bouwen. De huidige bestemming 'Agrarisch – Glastuinbouw 2' dient daarvoor te worden gewijzigd in de bestemming 'Wonen'. In onderhavig adviesdocument is de nieuwe erfgrans als plangebied genomen. Het plangebied heeft daarmee een oppervlakte van ca. 4.600 m². Het vlak waarbinnen de woning moet komen heeft een oppervlakte van ca. 320 m².

2. Bestemmingsplan en Beleidskaart archeologie

Het plangebied valt binnen het bestemmingsplan Dorpskernen III van de gemeente Medemblik (vastgesteld 26-04-2018).¹ Middels dit bestemmingsplan heeft het plangebied een dubbelbestemming Waarde – Archeologie 3. Dit betekent dat rekening dient te worden gehouden met het aspect archeologie bij plannen groter dan 500 m² en dieper dan 40 cm.

Archeologie West-Friesland heeft voor de gemeente Medemblik een beleidskaart archeologie opgesteld.² Deze beleidskaart is op 28 februari 2019 vastgesteld. Op de beleidskaart archeologie is aangegeven waar de bekende archeologische waarden zich bevinden en welke archeologische verwachtingen er zijn. De waarden en verwachtingen zijn gecombineerd met een beleidsadvies per zone. Voor de beleidskaart zijn onder andere bodemkaarten gebruikt om de archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie nader te specificeren. Volgens de beleidskaart ligt het plangebied in een zone met een hoge en middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie. Hier zijn vrijstellingsgrenzen van 1.000 en 2.500 m² aan verbonden (afb. 2).

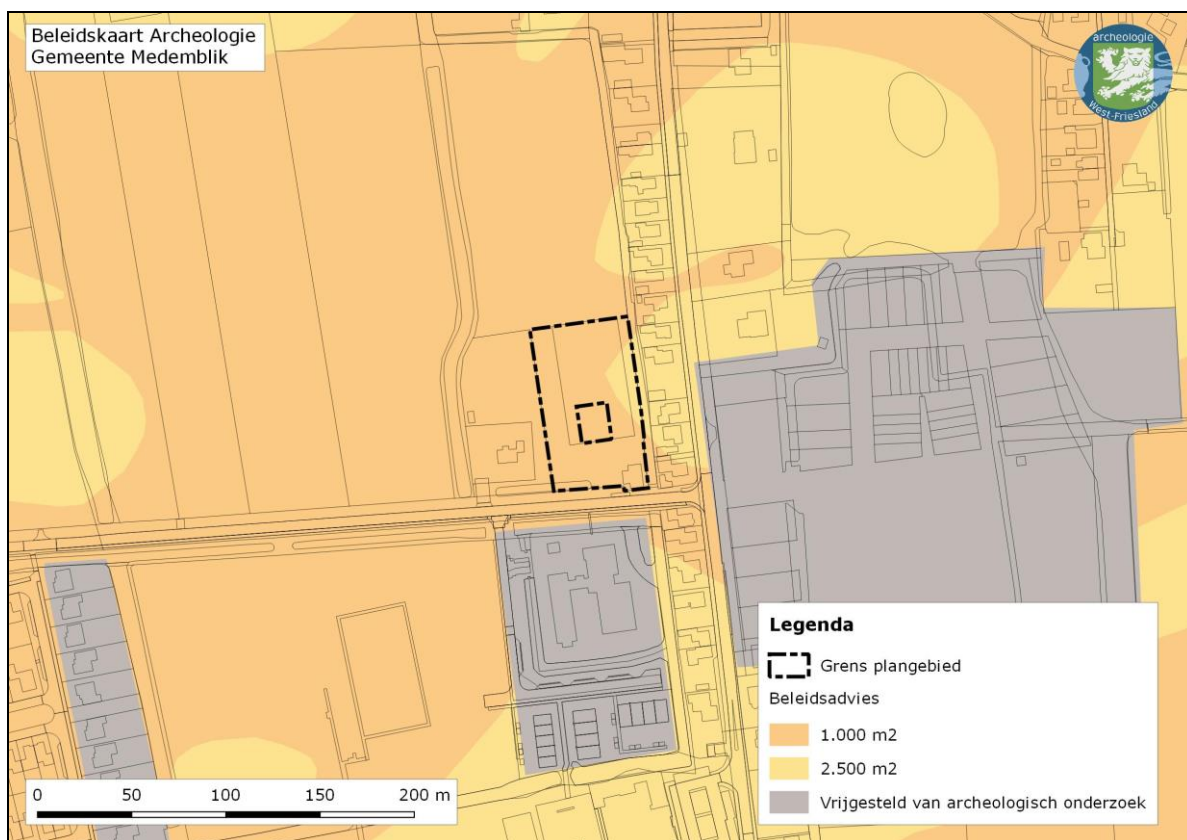
De bouw van de nieuwe woning zal de vrijstellingsgrenzen uit het bestemmingsplan en de beleidskaart archeologie niet overschrijden.

¹ NL.IMRO.0420.BPHDorpskernenIII-VA02.

² Soonius & van Leeuwen 2018.

Afbeelding 1. De ligging van het plangebied Beldersweg 25 (zwarte stippellijn) op een luchtfoto (bron: PDOK). In rood staat de locatie van het nieuwe bouwvlak aangegeven.

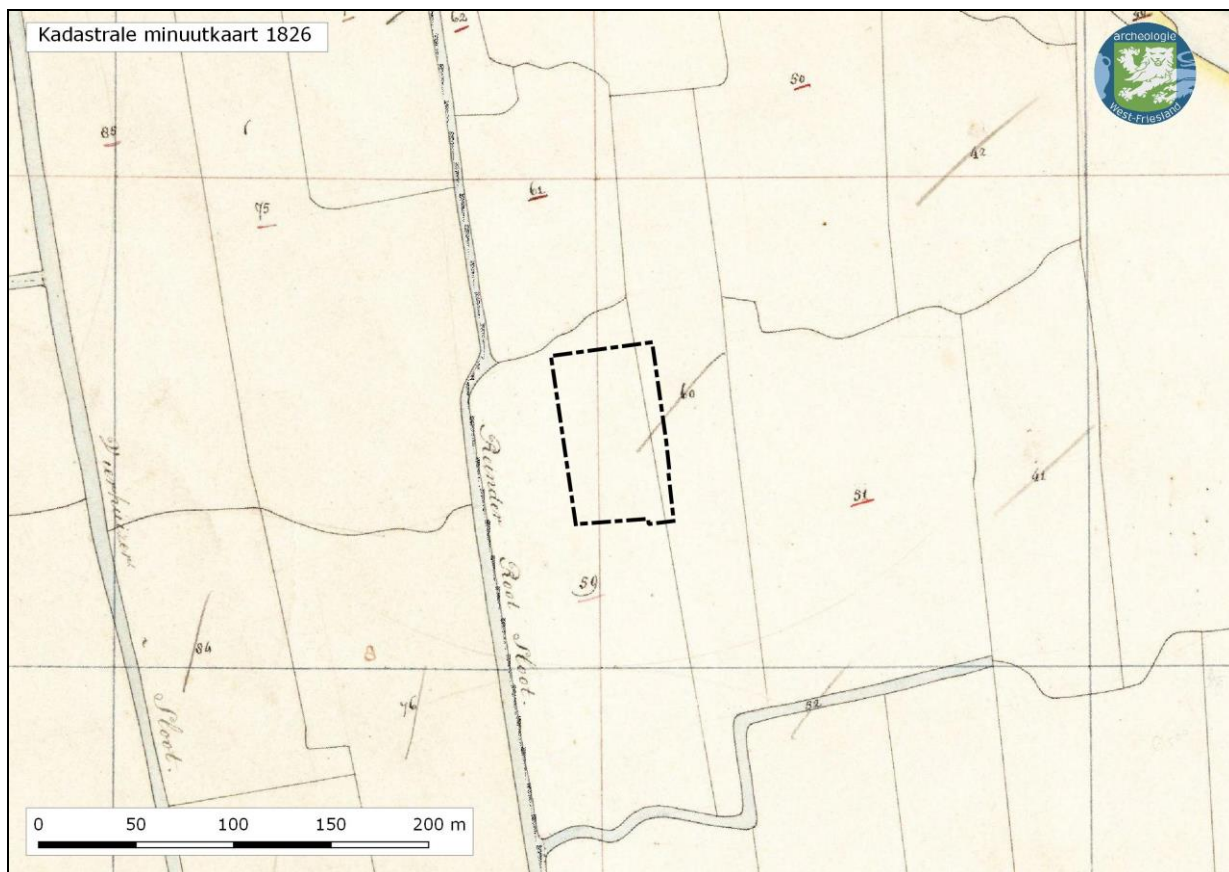

Afbeelding 2. De ligging van het plangebied op de beleidskaart archeologie van de gemeente Medemblik.

3. Cultuurhistorische achtergrond

Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal. Op geen van de geraadpleegde historische kaarten is bebouwing zichtbaar binnen het plangebied. Het plangebied is lang in gebruik geweest als agrarische grond (afb. 3). De archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Nieuwe Tijd is daarmee laag.

Bewoning uit de Vroege Middeleeuwen wordt verwacht langs de randen van het voormalige Meer van Wervershoof. Bij het optrekken van de veenontginning in de Late Middeleeuwen zijn in West-Friesland vervolgens lineaire nederzettingen ontstaan. De laatmiddeleeuwse ontginningslinten liggen echter niet in de buurt van het plangebied. Er zijn dus geen aanwijzingen voor middeleeuwse bewoning binnen het plangebied.

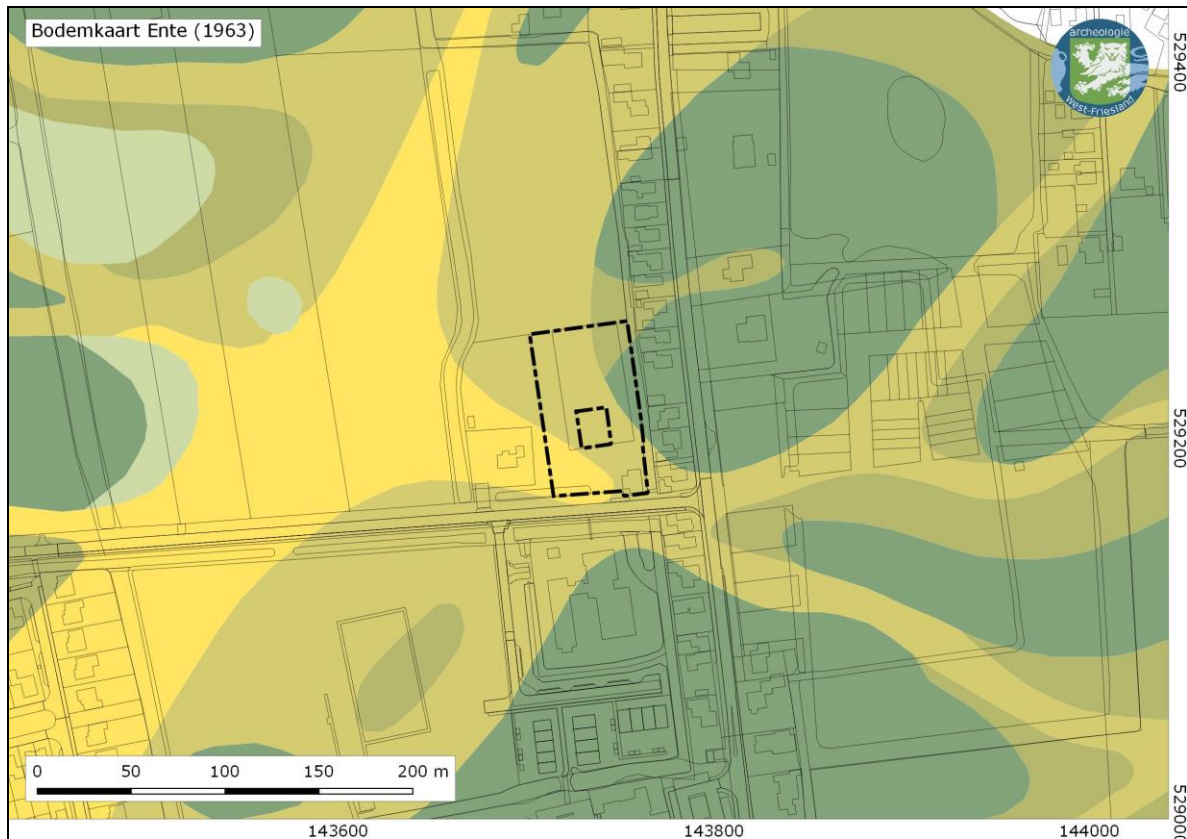

Afbeelding 3. De ligging van het plangebied (zwarte stippellijn) op de kadastrale minuutkaart uit 1826 (bron: beeldbank.cultureelergoed.nl).

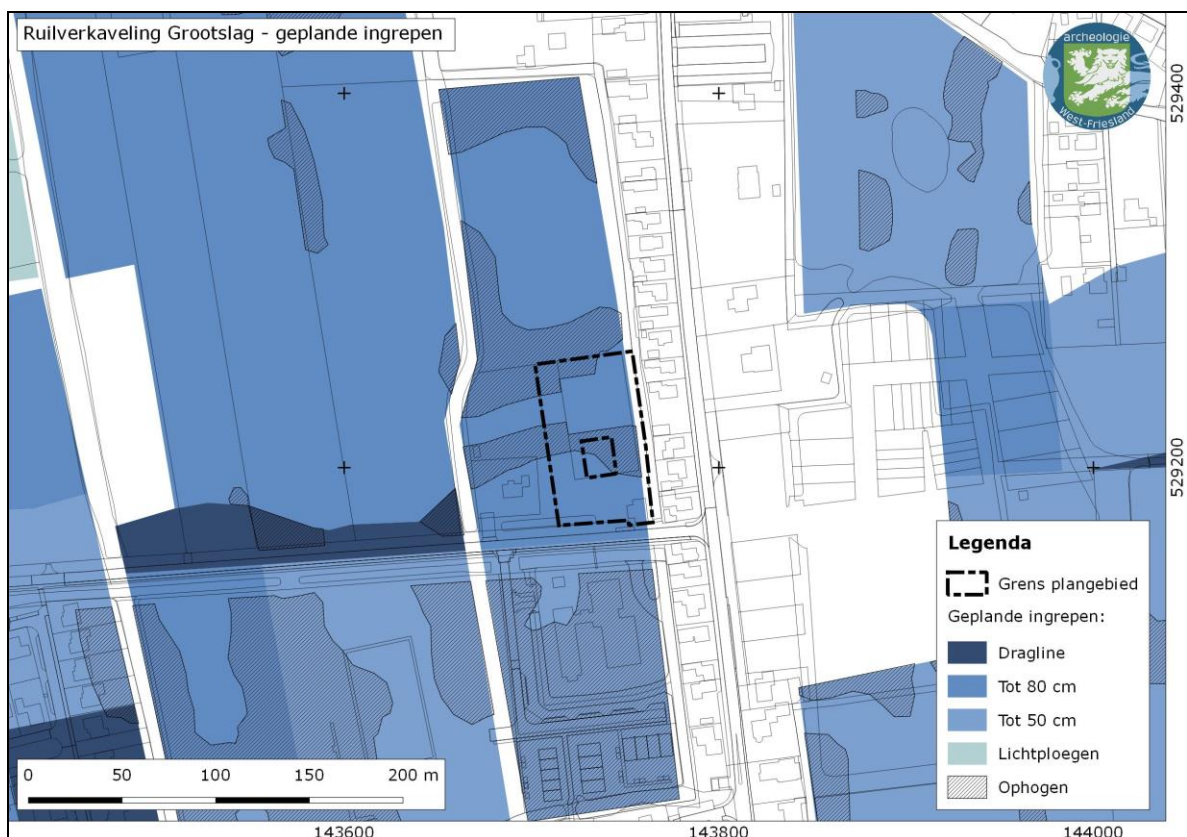
4. Archeologische en geologische bronnen

Aan de hand van bodemkaarten kan inzicht worden verkregen in de verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie. Op de vereenvoudigde bodemkaart van Ente (1963) is zichtbaar dat het plangebied op zand- en zavelgronden ligt (geel en beige op afb. 4). Een klein deel aan de oostzijde valt samen met kleigronden. Over het algemeen geldt voor de zandige tot zavelige banen in het landschap een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd. Prehistorische bewoners vestigden zich voornamelijk op deze hogere delen in het landschap. Uit archeologisch onderzoek uit 2011 is echter gebleken dat in de Bronstijd ook op de kwelders gewoond werd.³ Voor deze kleigronden geldt een middelhoge verwachting. Mogelijk aanwezige sporen uit de prehistorie bevinden zich direct onder de bouwvoor.

³ Roessingh & Lohof 2011.

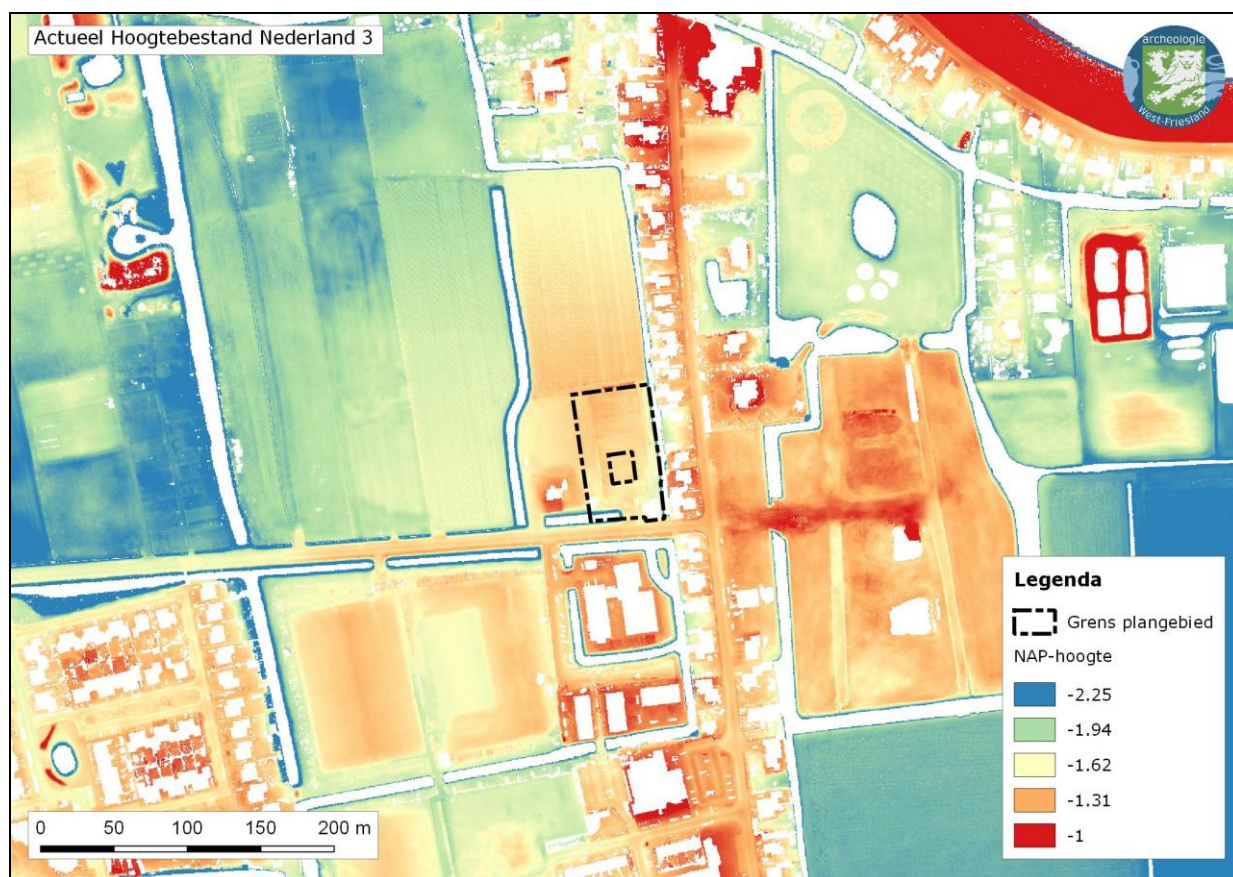
Afbeelding 4. De ligging van het plangebied (zwarte stippellijn) op de bodemkaart van Ente uit 1963.

Afbeelding 5. De ligging van het plangebied (zwarte stippellijn) op de kaart met geplande ingrepen voor ruilverkaveling het Grootslag.

In de jaren '70 van de 20ste eeuw is polder het Grootslag ingrijpend aangepast in het kader van de ruilverkaveling. Op de ingrepenkaart van de ruilverkaveling van polder Het Grootslag zijn de geplande ingrepen uit de jaren '70 afgebeeld (afb. 5).⁴ Binnen het plangebied stond gepland om de ondergrond tot op een diepte van 80 cm om te zetten. In het centrale deel van het plangebied en aan de noordzijde stond in de planning om het maaiveld op te hogen. Het is mogelijk dat in de praktijk is afgeweken van de geplande ingrepen.

Op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN3) is zichtbaar dat het terrein waarop het plangebied ligt lijkt te zijn opgehoogd (afb. 6).

Afbeelding 6. De ligging van het plangebied (zwarte stippellijn) op het Actueel Hoogtebestand 3 (bron: ahn.nl).

Op de beleidskaart archeologie van de gemeente Medemblik (afb. 2) zijn grijze vlakken afgebeeld ten oosten, zuiden en zuidwesten van het plangebied. Hier zijn archeologische onderzoeken uitgevoerd waarna de terreinen zijn vrijgegeven met betrekking tot het aspect archeologie. Deze onderzoeken worden hieronder kort besproken.

Hollandia heeft in 2003 een proefsleufonderzoek uitgevoerd op de locatie Pioenrozentuin ten zuidwesten van het plangebied (Archisnummer 2690491100). Hier werden zavelige en zandige afzettingen horende bij de hoger gelegen kreekrug aangetroffen (geel op afb. 4). De kreekrug bleek echter door ploegen/egalisatie te zijn afgetopt. Wel waren nog zes dieper ingegraven greppels aanwezig. In de greppels was geen dateerbaar materiaal aanwezig. Nader onderzoek werd niet noodzakelijk geacht.⁵

⁴ Grontmij 1977.

⁵ Van den Berg 2004.

Ten oosten van het plangebied is op de locatie 'Mantelhof' langs de Middenweg in 2005 een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (Archisnummer 2111818100). Tijdens het veldonderzoek zijn 13 boringen gezet. Er werden geen aanwijzingen voor een archeologische vindplaats aangetroffen. Grote delen van het de onderzoekslocatie bleken te zijn verstoord door egalisatie tijdens de ruilverkaveling. Het terrein werd vrijgegeven.⁶

Het vrijgegeven terrein ten zuiden van het plangebied maakte onderdeel uit van een archeologisch bureauonderzoek dat is uitgevoerd door RAAP in 2007 (Archisnummer 2164671100). In het verleden waren hier sportvelden aanwezig. In het bureauonderzoek werd gesteld dat de bodem hier reeds sterk verstoord is door de aanleg van de sportvelden. Vervolgonderzoek werd niet noodzakelijk geacht.⁷ Ook dit terrein werd vervolgens vrijgegeven.

Nabij het plangebied staat verder één losse vondstmelding geregistreerd in het landelijk systeem Archis. Het betreft vondsten afkomstig uit een omhoog geploegde cultuurlaag (Archisnummer 2690491100). Onder de vondsten bevinden zich brokken, hutteleem, botfragmenten, crematieresten en fragmenten Hoogkarspel-aardewerk uit de Bronstijd.

5. Conclusie

Het staat in de planning om een bestemmingsplanwijziging door te voeren voor de locatie Beldersweg 25 in Andijk, gemeente Medemblik. Na sloop van de bestaande opstallen zal een nieuwe woning worden gebouwd. De grootte van het volledige plangebied overschrijdt de archeologische vrijstellingsgrenzen uit het bestemmingsplan en de beleidskaart archeologie, maar de uiteindelijke vergunningplichtige grondroerende werkzaamheden (bouwen van een nieuwe woning) zullen de grenzen niet overschrijden.

Binnen het plangebied geldt een lage archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Op basis van de bodemkaart en archeologische bronnen is de archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd hoog tot middelhoog. Eventueel aanwezige sporen uit de Bronstijd bevinden zich direct onder de bouwvoor.

De bodem van het terrein is mogelijk in zekere mate verstoord door toedoen van de ruilverkaveling en/of recent grondgebruik. Dieper gelegen archeologische sporen kunnen nog wel aanwezig zijn. Naar verwachting hebben de bestaande kassen een relatief geringe verstoring van de bodem teweeg gebracht. Kassen worden over het algemeen niet heel zwaar gefundeerd.

6. Advies

Indien de sloop van de kassen met beleid wordt uitgevoerd, worden de mogelijk aanwezige archeologische waarden niet onevenredig geschaad. Verzocht wordt dus om de ondergrond tijdens de sloop niet onnodig te verstoren. Indien de (grondroerende) plannen ongewijzigd blijven en met beleid wordt gesloopt, is nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg niet noodzakelijk. Archeologie West-Friesland adviseert de voorgenomen ingrepen in dat geval vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie.

Vanuit de archeologie bestaat geen bezwaar tegen het wijzigen van de bestemming en het bouwen van een nieuwe woning. De dubbelbestemming op het perceel dient wel te worden gehandhaafd. Het is ook mogelijk om de vrijstellingsgrenzen uit de beleidskaart archeologie middels dubbelbestemmingen over te nemen in het wijzigingsplan (afb. 2). Indien gewenst kan de begrenzing hiervan digitaal worden aangeleverd.

Indien toch meer (grondroerende) werkzaamheden op het perceel in de planning staan, dienen deze plannen te worden aangeleverd zodat een nieuw advies kan worden opgesteld.

⁶ Molenaar 2006.

⁷ Molenaar 2009.

7. Bronnen

Archis 3.0

Berg, G., van den, 2004. Inventariserend veldonderzoek Pioenrozentuin, gemeente Andijk. *Holliandia reeks 35*, Zaandijk.

Ente, P.J., 1963. Een bodemkartering van het tuinbouwcentrum 'De Streek'. *De bodemkartering van Nederland*, deel XXI. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Grontmij, 1973. RVK 'Het Grootslag' Blok 74 Blad Ia. Bestek I, Dienst 1973. Ingrepenskaart. Schaal 1:2000. Tekeningnummer NH2 60278-22. G 63.

Molenaar, S., 2006. Plangebied Middenweg, gemeente Andijk; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek. *RAAP-notitie 1590*. RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., Amsterdam.

Molenaar, S., 2009. Ontwikkelingslocaties Andijk, gemeente Andijk; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek. *RAAP-Rapport 1592*. RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., Weesp.

Roessingh, W. & E. Lohof, 2011. Bronstijdboeren op de kwelders. Archeologisch onderzoek in Enkhuizen – Kadijken. *ADC-Rapport 2200/ADC Monografie 11*. ADC-ArcheoProjecten, Amersfoort.

Soonius, C.M. & J. van Leeuwen, 2018. Toelichting Beleidskaart Archeologie gemeente Medemblik. *West-Friese Archeologische Notities (WAN) 6*. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Westfries Archief

8. Geldigheid

Indien de (bodemroerende) plannen voor dit project worden gewijzigd na advisering, dan dienen de nieuwe plannen te worden voorgelegd aan Archeologie West-Friesland, zodat deze opnieuw kunnen worden beoordeeld. Het voorgaande advies vervalt daarmee.

Deze archeologische quickscan heeft een geldigheid van **2 jaar**. Na verloop van deze periode wordt het advies ongeldig en dient bij ontwikkelingen een nieuw archeologisch advies te worden aangevraagd. Dit geldt ook voor ongewijzigde bouwplannen.

Bovenstaand archeologisch advies is daarmee geldig tot:

20-08-2022